

БҮРЯТ - МОНГОЛЫН ҮНЭН

ВКП(б)-ийн Обком, БМАССР-ийн Вхрхонно Советийн ба ВКП(б)-ийн
Улан-Удмын Гэрлэмжтэй орган

№ 203 (3507) 1941 оной августын 29, пятница СЭН 15 МҮНГЭН

МУНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО

1-дхи нүөр
Сэрэгэй үеын темпнүүдээр
карнууды бэлэдхэх (түрүү бэ-
шэг)
Советскэ Информбюроһоо
Августын 26-ай үдэшын мэдээ
сэл
Августын 27-ой үглөөнэй мэдээсэл
Ленинградтай эмэгтэйшүүдтэ бөшөг

2-дхи нүөр
Бүхь хүсээ таряанай хурал-
гада табиха
Цыренжап Намжапов. — Ху-
риалгын худалмарины графиктай
ёһоор дүүргэх
А. Шадаев. — Трактористка Да-
бажаад Цыбжампова
Г. Ц. Цыренжапов. — Колхозто
бүхь хүсөөгөө тулалха.

3-дхи нүөр
Советскэ сапернуудай мэргэжэл
ба шөн зориг
Малый партизанска отряд
Тагнуулаша Матвеевэй батаар-
шалга
Сагаамфинүүдэй шэлэгдэмэл
батаһоннууды бута сохило.
410-дхи немецкэ полкын штаб
угы хэгдэб

4-дхи нүөр
Итали Хорвати хоёрой хоорон-
дохы зэбсэгтэ тулалдаан
Хорватиде болоһон анти-
итальянска демонстраци
Британска империйн сэрэгтэй-
экономическа ресурснууд
Германида «гэрлэлтын пункт»
байгуулаха тухай нюуса элидхэл
Эдлэб һонинууд.

Сэрэгэй үеын темпнүүдээр карнууды бэлэдхэхэ

Эрэлхэг хатуу шөн зоригор
дүрэн советскэ арад германска
шпионид асэргүүсөн асаа оро-
оо хамгаалха дайниһе мүнөө
хөөр һара тухайда ябуулжа байна.
Муухай хара дайсанһи илхын
тулада советскэ арад өөрингөө
түхэй эдээ, матерналина, хүн
түний резервүүдэ элсүүлжэ
байна.

Манай хүн зоний резерв угаа-
а. Советскэ арад зон болбол
армияна шөнэ шөнэ дивизи ба
корпусуудар дүүргэн байха
татай ба нисэ зуураа арайда-
гаа ажажин бүхь набаринууды
төргөтэй кадрнуудары хангажа
татаха юм.

Дайнай түрүүшын лэ үдэр-
үүдһээ абаад худалмаришадэй
армн хубинь станогоон винтовкоор
балгэжэ, Улаан Армиин ба Улан-
Сэрэгэй Флодой зэргэнүүдтэ оро-
лоһон, станогто худалмаришад,
фронтдо мордосходне халахаар
нэһэн байһанаа мэдүүлһэн олон
ингилгад патриотууд—худалмари-
шадэй һамгад, ахадүүнэр, эгэ-
нэ хүннэр, эхэ эсэгээр фабрика
ба заводуудта шууд ерөн. Үндэр
эхэ политическэ дэбжэлдэхэ орол-
соһон эрэгтэй эмэгтэй худалмари-
шадэй шөнэ кадрнууд техникы
түргөөр шуудалха, үйлдэбэрнэ
илгожо абаха ябадалуудта бүхь
тусөөр зангидана. Үсгэлээр һаян-
дан ерөнхон мэргэжэлгүй хүнүүд
хэрэгтэн тулалда, тэдэниһе ма-
териальнаар урмашуулаха мэтан
тиһе арганууды хэрэглэхэ хэ-
рэгтэй. Хэдэ-хэдэн заводууд дээр
шөнэ худалмаришадые хургаана-
найн түлөө худалмаришын-ин-
структорнуудта мүнхөн шагнал ту-
лдэһэн.

Дайнай эхилһэнэй дашарамда
нилээд олон пенсионерүүд ба
инвалидууд урдан худалмаришад
байһан өһөднүүдэ фабрика заво-
дууд дээрэ бусажэ ерөн. Эднэр
олонхиноо ехэшгэ дүрмэлтэй
ба дээдэ мэргэжэлтэй хүнүүд бай-
ха юм. Худалмаришадэй мэргэж-
лы дэбжэлүүлхын тулада, өһө-
днүүд олон жэлэй дүрмэлтэй
шөнэ ерөнхон хүнүүдтэ да-
жуулахын тулада тиймэ хүнүүдэ
үргөөр абаадуулаха хэрэгтэй.

Директорнууд, партиан ба
профсоюзна организацинууд бол-
бол кадрнууды бэлэдхэхэ хургуу-
лын худалмариин хойноһоо сэг
үргэлжин хамгадта табиха, мэр-
гэжэл шуудалха хэрэгтэн шөнэ
худалмаришад ба плангана эхэ-
нэрүүдтэ татай зохид арга бай-
дал олгохын тулада бүхь юм
хэзэ бүтээхэ үйлгэтэй. Түбтын
түрүүдтэ хүүгдэй ялсинуудтай ба
салуудтай тоонь олошоруулаха
ёһотой. Карнууды бэлэдхэхэ
аалханаар ябажа байһаниһе эл-
дэһын шалтга барилгаар эл-
дэһын хэдхэн директор болбол
худалмаришад болшевиксээр эл-
хэлхэ шадбаргүй байһанаа
элиһэн.

Дайн байлдаан болбол гансал
фронт дээрэ бөш мүн тэдэһе
геройнууды ургуулна. Ленин—
Сталиной партиан хүтэлбэрлэг-
дэжэ байгаа хүсэнтүгс ба бали-
тэ советскэ арад болбол агууша-
хуушэ хэрэгүүдэ зохиогоо һэн,
зохёожомы байна, зохёожомы
байна. Фашистка алууршадтай
хатуу шанга тулалдаанда манай
эхэ оройн саашаада ажа байгаа,
эрхэ сүүлэ ба бөө даанги бай-
даһе хамгаалжа байгаа эдэ хүр-
тэй дошхон үдэрүүдтэ советскэ
патриотууд болбол ямаршэ зориг-
го шиидхэхэ, дайсанһи даржа
илхын тулада хамаг бүхь юм
хэзэ бүтээхэ байна. СССР-эй арадай
ажам болбол мэргэжэлтэй кадр-
нуудар ялаа элбөгөөр хангагдан-
тай. Советскэ Союзай арад зон
ба тэдэний героическа Улаан Ар-
ми хадаа бүхь дэлхэй дээрх
эрхэ сүүлэе дуратай арадуудай
бултанайн тулалдажаар хүнүрлэ-
лэй хорото муухай дайсан—фа-
шистка бөгөөдолошодне дара-
жа халганаһе лэбайт.

(«Правды» түрүү бөшөгһөө).

Франци дотор олоор арестовалалга үргэлжлэхээр
НЬЮ-ЙОРК, августын 24. «Нью-Йорк таймс» газе-
тһи мэдээлһэнэй ёһоор, Франци
дотор олоор арестовалалга үргэл-
жлэхээр байна. Полици болбол па-
ристка нэгэ завод дээрэ бүлэг
худалмаришадые коммунистическэ
үлдэһүүдэ тараабат гэжэ гэм-
тэ арестовалба. Нэгэ горото нюу-
ска фотографи олобо. Энэ горото

Советскэ Информбюроһоо

АВГУСТЫН 26-ай үдэшын мэдээсэл

Августын 26-ай туршада манай
сэрэгүүд болбол дайсаанда асэрг-
үүсөн асаа ороо хамгаалха да-
ны бүхь фронт дээрэ хэжэ үн-
гэбэ.
Энээнэй урда мэдээсэлдэһэнэй
ёһоор, августын 24-дэ 46 немецкэ
самолет унагаагдаһан бэшэ,
харин, нарийн шалгагдаһан мэдээ-
нүүдэй ёһоор, 63 немецкэ само-
лет унагаагдаһан байба.
Августын 25-дэ 93 немецкэ са-
молет бута сохилһон байна. Манай
авиаци 18 самолетоо гэгээб.

Ленинград горотто орохо замы
сахижа байһан летчикүүд дайса-
най аэродром дээрэ ба агаарай
байлдаануудта 101 фашистка
самолет бута сохилһон байна.

Ахалагша лейтенант Ломоно-
вой командир манай табан
самолет В. пунктда немецкэ
частинууды ехэ амжалттайгаар
атаковалһан байна. Тингээд гэр-
дэргэе бусажэ ябахада хорет
«Мессершмитт-109» гэжэ нэр-
тэй самолете ехэ наринаар хор-
годуулһан Л. аэродромдо гэгтэ
дэбжэлжэ дүрбэн самолетын ша-
таажархилһан байна. Тингээд хо-
нонойгоо дууһахада дайсаанда бо-
молонь хаража байһан советскэ
командованидаа тэндэ хэдэн
самолет бутан үлөө гэжэ мэдүүл-
хэднэ шөнэ бүлэг истребитель-
нүүдэ элгэжэ, тэрэ аэродром-
ыс бөмбөдөө үшөө 8 самолет
бутаба. Немецкэ самолетууд
үлөөхи аэродром дээрһээ холо-
дон ошоогүй байба.

Угловский манай энскэ час-
тинин летчикүүд С. аэродром дээ-

рэ дайсанай хэдэн арбаад само-
леды оложо бөмбөдөө, мүн тэн-
дэн агаарай байлдаа хэжэ 40
гаран самолетын бута сохибо.
Энээнһээ гадна бензитай цистер-
нүүд ба автотранспорт тэһе бута
сохилһон байна. Младша лейте-
нант, Советскэ Союзай Герой Ха-
рионов болбол һүүлшын үдэрэй
байлдаануудта эрхим һайнаар ту-
лалһан байна.

Младш лейтенант Сергеевкын
самолеты дайсанай гурбан истре-
бительнүүд довтолһон байна.
Дайсанай энэ атакынь шөн зориг-
то летчик зүрхтэйгөөр угта-
жа тулалдад нэгэ самолетын
гэмтээхэднэ, нүгөө хоерынь үр-
гэлжэ довтолжэ байба. Туйлай
шанга байлдаа хэжэ байһараа
һомоо дууһахада дайсанай са-
молеты өөрингөө самолетоор мур-
гүүлжархилһон байна. Мүргэдэ-
шанга дайсанай самолет унаша.
Сергеевкын самолет залуураа
гэгээжэ абахаа болбол унаба бо-
лоходонь парашюдаараа дэбжар-
хилһон байба. Парашюдын хал-
хинда туугдажа дайсанай байһан
газарт буушаха болоходонь до-
роһонь хаража байһан советскэ
морягууд шууд атак хэжэ нүх.
Сергеевкын абарһан, нилээд
олон фашистка солдатыһе плен-
дэ абаһан байха юм. Шөн зориг-
той советскэ летчике манай бое-
цүүд туйлай ехэ баяраар угтаба.

Смоленскэ зүгтэ манай част-
нуудай эзэлһэн П. деревни шадар
толгойгоо таһа татуулан 16

улаанармее ба нютагай хүнүүдэй
үхэһэн бөөн хэбтэһениһе олоһон
байна. Тэдэний толгойнууд 220
метр хажуу тээ хэбтэһениһе мүн
олоһон байна. Энээн тухай тэрэ
деревнини колхозник хоёр үбгөн
нигэжэ хөөрбө: «Фашистнууд
манай деревнидэ оромсоороо тэрэ
дары тоножо эхилжэ һэн. Коопе-
ративнаа архи олоод уужа ехээр
ногтоһонбайна. Тингээд үдшөлөн
тэднэр шаркатаһан улаанармее-
цүүдэ олохорхөөд сохижо зобоо-
һонйгоо һүүлээр толгойһе таһа
сабшажа бүгдэһе алаа һэн.
Һүниднэ айл гэгтэ орожо эхэнэр
ба басагадны хүсөөрөө эдлэдэг
байгаа. Тэдэ эхэнэр ба басагадны
үмөөрхэ гэжэ оролдоһон мүн
толгойгоо абуулаһан байна».

Оронойгоо обороны бүхэжүү-
дэнгэ манай колхозууд гүрэндэ
таряа тусааха түсөөүүдэ болзор-
һонь урид ба үлүү гарган гүй-
сэдхэнэ. Хойто Остенин колхозууд
недонон жэлһээ 10 хоног урид
таряа хуралгала дүүргэд, гүрэн-
дэ тусааха таряагаа түсөбэйгөө
ёһоор гүйсэд тусаагад, МТС-тэ
түлэхэ түлэбэриһе сүм түлэжэр-
хилэ. Чечено-Ингушска АССР-эй
колхозууд таряа тусаагана бол-
зорһонь урид гүйсэдхэбэ. Харь-
ковска областини Золочевска райо-
ной «Червонэ Украина» колхоз
740 центнер пшеница (түсөбэй
620 ц. байгаа) тусаажа жэлэй-
гээ түсөбэй үлүү гаратар дүүр-
гэбэ. Энээн мөтөөр хэдэн зуун
колхоз түсөөе үлүү гарган гүй-
сэдхэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Байлдаанда шалгарһан энскэ частинин комиссар
мүхэр А. П. Петров.

БҮҮЛЭЙ ЧАСТА

Швециин нейтралитеты хамгаалха митинг тухай шведскэ хэблэл

СТОКГОЛЬМ, августын 26.
(ТАСС). Шведскэ хэблэл бол-
бол һаяхан Стокгольмдо боло-
һон, орон доторхи харин
пропагандада асэргүү ми-
тингдэ хэдэ хэдэн статья-
нууды зориулаа.

Оборонын министр Шельд-
гэгшын тус митинг тухай
мэдүүлһениһе нейтралитет
бариха политикаһаан сухар-
һан ябадал гэжэ, гэжэ сэг-
нээд, энэ мэдүүлгэ хэдэ
хэдэн шведскэ газетанууд
шүүмжэлһэн байна. «Вест-
манландс лене тиднинг» га-
зетэ нигэжэ бэшэ: «Швед-
скэ нейтралитетэй зорилго-
нууды ба аргы Шельдын
тайлбарлал хэлэһениһе
олон шагналшадые нилээд
гайхуулаа. Эмтланд провин-
цида үгэ хэлэжэ выступалха
зуураа, заримдаа дэн эл-
сэхээр нигэжэ мэдүүлэ:
«Нейтралитет хусэһэн ба
найдаһан янзаар нарийн шу-
гамды баригдажа, нейтрал-
итет шведскэ политика абуу-
лагдажа шадагдабагүй». Он-
мүүд үгөөр хэлэхэдэ, мэдэрлэ-
жэ хэгдэһэн болоно. Харин
мүнөө Шельд выступалхада,
«Нейтралитет хусэһэн ба
найдаһан янзаар нарийн шу-
гамды баригдажа, нейтрал-
итет шведскэ политика абуу-
лагдажа шадагдабагүй» гэжэ премьер-ми-
нистр зүб хэлэе гээд, прин-

ципальна зүбтэлгөөе олохо
гэнэ. Господин Шельд бол-
бол баагаар буянган болохо
гээд, энээн бидэ бүгдэн
абаи зангэй жэшээ шахуу-
тай болгоно».

«Шельд болбол нейтрал-
итет амжалттайгаар бөө-
лүүлхэ гэжэ заримдаа ней-
тралитетэй эрхны тогтомо-
л заабаринаа арасхы эрилтэ
болгодог байха юм, гэгдэн
зурку мэдүүлгэ хэжэ баатай
байгаа гэжэ «Гетеборге хан-
дэль тиднинг» газетэ бэшэ.
Энэ ушарын тон тиймэ гэжэ
этигэмээр бэшэ. Сухарилгань
мүнөө үдэ болоод байһан
байдалһаа гараха таарамжтай
арга мүн байгааһе һаа, тэрэ
болбол ямаршэ сагта
шагдажа болохо потен-
цида үгэ хэлэжэ выступалха
зуураа, заримдаа дэн эл-
сэхээр нигэжэ мэдүүлэ:
«Нейтралитет хусэһэн ба
найдаһан янзаар нарийн шу-
гамды баригдажа, нейтрал-
итет шведскэ политика абуу-
лагдажа шадагдабагүй» гэжэ премьер-ми-
нистр зүб хэлэе гээд, прин-

1941 оной АВГУСТЫН 24-дэ МОСКВАДА БОЛОН ЕВРЕЙ АРАДАЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭДЭЙ МИТИНГ

Еврей арадай түлөөлгөшдэй
митинг августын 24-дэ Москвада
болон байна. СССР-эй арадай
артист профессор С. М. Михоэлс,
еврейскэ поэт Перец Маркиш,
Улаан Армиин боец Евротим Куз-
нецов, еврейскэ уранзохёолшо Да-
вид Бергельсон, оройой эрдэмтэ,
СССР-эй наукануудай Академиин

лауреат, архитектурын академик
Б. М. Иофан, немецкэ уранзохёол-
шо Пинье, уранзохёолшо С. Я.
Маршак, уранзохёолшо Илья
Өренбург, үнийлэй алдартай жура-
лист, Америкэдэхи еврейскэ хэб-
лэлэй сотрудник Шахно Эйштейн
гэгшэд үгэ хэлэһэн байна.

Ораторнууд болбол зурхэ долги-
сомо үгэнүүдэ хэлэһэн байна.
Еврейны горот ба тосхонууды
арадай шуһаар шуһадажа байгаа
фашистка алууршад ба дээрмэ-
шадэй урдаһаа нагнын тэмсэл
хэхэнь бүхь дэлхэй дээрх
еврейнууды тэднэр үрлалба.

Ленинградскэ эмэгтэйшүүдтэ Глазгогой эмэгтэйшүүдэй хандаһан бөшөг

ЛОНДОН, августын 23. Лондон-
дохи советскэ посольство болбол
Ленинградтай эмэгтэйшүүдтэ хан-
даһан Глазгогой эмэгтэйшүүдэй
бөшөг дамжуулба.

Советскэ Союзда гитлеровскэ
Германи хэрэгтэ муухайгаар
довтолһон дээрһээ Ленинградтай
эмэгтэйшүүд мүнөө ямар бай-

далтай болоод байһаниһе бидэ
дүүрэн ойлгонобди, гэжэ хандажа
соонь хэлэгдэнэ. Бидэ болбол та-
ндаһан Глазгогой эмэгтэйшүүдэй
үнэнһөөн дуратай байһанаа мө-
дүүлэбди, ушарын хадаа танай
хэрэг гээшэ мүн манай хэрэг
мүн, эб найрамдалай политикы
хэлбэрлэлтгүйгөөр ябуулжа байһан

танай орондо довтолһон бандиууд
эсэстэ үгхэгдэхэ байха гэжэ
бидэ гүн эхээр этигэнэбди. Бидэ
болбол хүн түрэлхитенэй түлөө
танай үйлдэжэ байһан героическэ
асэргүүсэлтэе магтан һайшаһанаа
мэдүүлэбди, фашизмыс наажа илал-
тын туйлагдаха хүртэр танда ту-
лахагид гэжэ уялга абаһади.
(ТАСС).

БҮХЫ ХҮСЭЭ ТАРЯАНАЙ ХУРЯАЛГАДА ТАБИХА

Селенгын МТС-ий комбайнер нүхэр Буданма Буянтуев ба штурвальна нүхэр Цыбин Цыбикжапова гэшүүд өөрсөний комбайныг хажууда байна.

Таряагаа богони болзор соо ба гээлтэгүйгөөр хуряаха

Хуряалгын хүдэлмэрийг графигий ёноор дүүргэх

Манай колхоз энэ жилд 2003 гектар тарьяа хуряаха ёстой юм. Графиг-түсэбэй ёноор тарьяаны хуряалга 12 үдэр турша соо дүүргэгдэхээр хараагдахад. Хуряалгын нөхцөл байдлыг болзор соо үнэтгэхийн тулд, биднээр түрүүлэн үдэрхөө эхлэн алаачай журамны дээр шатаан тарьяа, эмхитэйгээр ажлахаа, хүдэлмэрийн ба унзаагүй хүснэ зүгээр харагдах уялгатай бол.

Хуряалга дээр 4 комбайн, 8 сноповалка ба 3 жатка гаринхай. Тарьяа ажлаа 3 бригаддаа 114 колхозник хүдэлмэрийг байгаа.

Мүнөө жэлд тариалангийн үргасэн дундуур. Тингэвч, нийн үргасатай үсэгтүүд бий. Жэнэвч, ефремовска зөөлгөй үсэгтэй (зөөлгөй Дорж Батсүх) гектар бүрхөө 14—14 центнер дээр доош бэлтгэж буйн 140 гектар үргасэн үсэгтэй (бригадын Б. Гарма Цыбик) 10—10 центнер абахаар хараагдахад.

Тарьяа зөөлгөд ба бүрэлдэлд хэрэглэхийн тулд 20 шахуу сарнуудыг хүдэлмэр бэлтгэж байна. Картофель ба овонийн үргасан тал байн. 3 гектар огрун тарьяа, гектар бүрхөө 80—80 центнер абахаар хараагдахад байгаа. Харин, мүнөө дэлгүүр дээр 205 центнер худалдагдсан ба түрэн 15 центнер тушаагдахад байна. Мүн 200 центнер хуряагдахад. Олон центнер өгүрц абаха байн. Хахад гектар галарнаа 100-аад центнер морков ялтаха.

Гүрэн овонь тушааха түсэ-

Хүн түрэлтэй хорто дайсан фашизмын үй бүтэ сохино байгаа Улаан Армин баатариг тэмцэлд тулалдсан тулаа. Бүхь бригаданууд дунда социалистическ мурсыг үргэлж дэлгэрүүлэн, тарьяа хуряалга тал үзэр манартайгаар 12—13 үдэр турша соо дүүргэхийн тулаа бүхь хүснэ шадалаа табиха.

Сталиний нэрэмжэт колхозой түрүүлэгш Цыденжап НАМАЖАПОВ.

Трактористка Дабаажад Цыбикжапова

«Улаан Оронго» колхозой тариалангийн үргэн талмай дэвүүр хүсэтэ трактористууд хүчинлэн явна.

Дабаажад басаган трактористуудыг харахад «яагаашы аятай даа» гэж агаархад байна юм.

«Трактористуудай курсда хураха хоёр буури танай колхозоо үгтөө. Хүнүүдээ томилоод түргөөр элгээгүт» — гэвч бэлтгэ аймагтай ургалнаа өрөө.

Дабаажад тэрэн тухай дууламсаар колхозойнгоо правленид ороо:

— Нүхэр түрүүлэгш! Намай трактористуудай курсда элгээгүт, — гэвч.

— Зүб лэ байн. Дабаажанай

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (баруун гарнаа) Лениний орденот театрын артистинууд Цырендулма Нимаева, Вера Лыгденова ба Дуся Раднаева.

Сталиний нэрэмжэт колхозой газар тариалангийн хэргэдх бригадынхид, үдн хоолой забхарт газет уншаа байна. Дунда газет баринхай—МТС-ий агроном нүхэр Шалбаев.

Коммунистууд ба комсомолцууд түрүү зэргэдэ

Советск Союзай худалмэрийн колхознууд ба албаагайгад — эхэ ороной дүгээ патриотууд болбол хүснэцаалаа асгата оронойгоо алаачай тухай газар бүхнөө хамгаалах шээ зоригтойгоор байлаа байгаа Улаан Арми, Улан-Саргай Флот ба Сталинка авиацийн соколцууд тулаааа болгохын тулаа үгтээ.

Ажлаа гайхамшгата дэжээлтэ нүүдм колхозуудай коммунистууд ба комсомолцууд толгойло. Тэднээр ажлаа фронтон түрүү зэргэдэ яваха, үйлдэрийн бүтээсн үнэр жэнээ харуулаха. Селенгын аймагтай Сталиний нэрэмжэт колхозой дэргэдх партиний ба комсомолска ахын организацинууд хамта 67 коммунистууд ба комсомолцууд тоологдоно. Эднэрийн олонхил үйбэ ба тарианай хуряалгад яваха үдэр бүрингөө нормид үүрлэн дүүргэнэ. Заримын колхозой хүтэлдэгш хүдэлмэрийг ажаалаа, ВКП(б)-тэй член байнэр нүхэр Буянтуев 1940 онд «Коммунар» гэж «комбайн» 460 гектар хуряахад байгаа. Мүнөө Ново-Бряиска МТС-ий комбайнер Манзуров уяаа халуунаар хүдэлмэр абаад, 1941 онд 20 худалмэрийн үдэр турша соо 500 гектар хуряаха ба горючийн 10 процент амаа хахад галын уяага абаад. Нүхэр Буянтуевэй энэ уяага эрхэмтэй дүүргэхэн, лаотай. Тракторист бригадын коммунист нүхэр Батсүх болбол үнэтгэгш ха-барай тарианай худалмэрийн тус-сэнь 150 процент дүүргэнэ. Тэрэн, нэгий хахалгын дүүргэж, мүнөө комбайнер Буянтуев тракторист болоод тарианай хуряалгад яваха байн. Уйбэ хуряалгын 3 дахь бригадын бригадир, партиний член нүхэр Пиретов Самбуев болбол ажаалай эхилдэгш зүгээр табиба. Тэрэ бригадынхид бүтээлөө үдэрхөө нормын 100 проц. ба үзүүлэн дүүргэнэ.

Малагад дээр худалмэрийг байгаа коммунистууд-наалин тусхайта ажаалаа үнэл сэхээр

Селенгын аймагтай Сталиний нэрэмжэт колхозой членүүд ороной фонд байгууллага эрхтэй. Эмхтэй илгалгүй эдхитэйгээр хандаа байланин дор дурсагдаха нүхэдэй нэр өөр гэр хахалга.

Оронойн фондын тухай болон митинг дээр:

— Би эхэ оронойнгоо хүснэ түгээ оронойн фондоо үдэр оруулах!

— Би холи бөшүүхэм!

— Би хашарат оруулах!

Би талха тарьяа мүнэ үгэхэм гэх мэтээр колхознууд булаг тохойноо бүрэн болох шүүнша-ба.

«Нүхэд, ээлжээ, ээлжээгээр дуугарай! — гэж митинг нэг-ш нүхэрэй хэлэ хэлээрн колхознууд столын тойроомбо.

Тэрэ үдэ эрхм уураг Цы-

ретор Цыбикжапов олон хүнэй дундаа болох, столд дэглэ-эрөө: «Хариан шолоо Тиглэ-рэй тархингээ бүтэ сохинын ту-ла би советск гүрэндэ нэмэл болон 200 тухарин тар мүнэ, 2 центнер талха, нэгэ хура, та-хяагай 50 үндэгэ оруулахэм».

— Гэвч, «Цыретор! Шин минин нэ-рээр нэгэ үдэр бөшүүхэм!» — гэж хэлдэгш байнэр Дэмдэ Намга-пинь хэлдэг.

«Угты, шил яааш, Дэмдэ! Шин минин нэ-рээр нэгэ үдэр бөшүүхэм!» — гэж Цыретор үгэвчн дүү-гэр.

«Зүбнэ хэлдэгш гүн даа. Нү-хэрхөө юугээрээ дутаж байх би, нэгэ үдэр бөшөгш!» — гэж хэлдэгш нэр Тэрэнхэн колхозник Батсүх Дорж нэгэ үдэр, Гомбо-ва Дулма баха нэгэ үдэр, Балма-

дээр эхлэ газетнуудыг 80 га-рын экзemplар абаха, тэрэ газ-етнууд дээрхээ эхлэ ноирхолтой-статистикуудыг колхознуудай дунда уншана. Агитаторууд нүхэд Самбуев, Буянтуев, Ша-лаев, Раднаев, Цыбикжапов ба бусад партиний далагбаринуудай найаар дүүргэнэ, колхознуудай дунда ойлгуулахын худалмэ-рийн уяага абаха. Галын үйбэний хуряалгын эхилдэгш хойно «Манай тэмээнэ сулууха тухай хэмжээг буулганууд тушаа Со-ветск Союз ба ВКП(б)-тэй Цент-рална Комитетай тогтоо». «Эс-гэ ороноо хамгаалах агуу хэ-

дэй», нүхэр Сталиний ба Мо-лотов хэлдэгш. Үгнүүд тухай хэлсн дунда ба эхилдэгш үг-гэдэгш байн. Мүн энэ үе соо бригада бүхлэдэ 3—3 удаа хам-гагшнууд гаргагдаа.

Манай колхоз тарьяа хуряалгын худалмэрийг ажилд орохтой. Коммунистууд, комсомолцууд ба бүхь колхознууд болбол энэ-мэлэ тарианай хуряалгын тал-мэлэйд хуряахад явуулаха, богонхон болзор соо ба гээлтэгүйгөөр ху-рианы түлээ бүхь хүснэ шадала табижа, тэрэ зорилгоо дүүргэ-хэ.

Мунно ШИНДАНОВ. Колхозой партиний комитетай секретарь.

ХАЛУУНААР УГТАБА

Цыренцов Ешадоржо хоёр ямаа, Очирова Цыбикжапова нэгэ хонь, Цыренцов Дамба нэгэ хонь оронойн фондоо бэлэг зарина юм.

Тэрэн дунда байнэр Намдэ Доржсана ажаалаа нодонь сөө-гн мэтэ хандаа халагдаха яма-нан мүнэн зүүдхлээ 400 грамм болох юмны хайрагайгайга-аа оронойн гартаа үгэхдөө нигэ-жэ хэлдэг: «Урданга яааша гол-дэ хэлэ зүүдхэ яааша мүнэн зүүдхлээ фашистууд сохилуу-рын соо сохинын тухад гүрэн-дөө бэлэг болгон үргэхэм» — гэ-ж нэр.

Эншлэн бүгдэ колхознууд хонь, ямаа, үхэрхөө эхлээд оро-нойн фондоо үдэр бүхнөө оруулаха байн.

А. Ш.

Улаан Арми

Мүнхэ найхан Сталинка Конституци бахаржа. Манай оронд сөөг, жэмэс халуурна. Хүнэй зүрхэндэ баяр эхээр балбаржа. Хүгжэм дуунай прагуу гоёр хуурлана. Алаг эрэн тэмдэгтэй шилн саанааа. Арьялан дайсад манай оронд довтолоо. Хэтэдэ мүнхэ энэ найхан орондонай Хэншье ороо наа, хэмхэ бутэ сохуулах.

Сэсэгш найхан дайдалмнай довтолоо дайсан, Суута мөргөн баатарууд хатуугаар тэмсэхэ! Туутай танк, пулеметой абаана! Дайсан-фашистан хүрдэн хүгдэн унаха! Дорюи шөрүүн худалмэрийн колхознууд дайсаана дарахаар дугталан байн. Мөргөн, түргэн баатар героинуудаа Магтаан дуунууд хаанашы гоёр дуудлана. Самбуев.

Сталиний нэрэмжэт колхозой машинист нүхэр Цыретор Цыбикжапов үдэр бүри нормоо 150—200 процент дүүргэнэ.

Колхоздо бүхь хүсөөрөө тулалха

Эсгэ ороноо хамгаалах агуу хэ-дэй ажилд хойно ис-кустсын бүхь худалмэрийн фабрика, заводууд ба колхозууд дээр тулалдажа байн.

СССР-ай Гүрэнэй Оборонн Комитетэй түрүүлэгш нүхэр Сталиний уяада харюу болон дүрэнэй Лениний орденот Бурят-Монголой хүгжмэт театрын артистнууд Селенгын ба Иволгын аймагтай колхозуудта гаража, үйбэний хуряалгын хүдэлмэрийг тулалдажа байн.

Селенгын аймагтай Сталиний ба Тельманей нэрэмжэт, Иволгын аймагтай «Улаан Оронго» колхозуудта худалмэрийг байгаа ар-тистууд үнэхөөрөө колхозой хү-дэлмэрийг өдөөлгөө хүснэ пат-лыг улам бүри эршэхэн, үдэр бүрингөө далагбарине үзүүлэн дүүргэж явна.

Сталиний нэрэмжэт колхоз дээр 26 артистууд июлийн 16-наа үйбэний хуряалгад худалмэ-рийг байн. Үйбэний худалмэ-рийн хажуугаар сабиалга, тар-малга, бухалалга, хүрилэгтэ, машиннаар сабиалга ба тармал-га өөрынгоо норм үгэлжэ дүү-ргэлдэгш дунда БМАССР-ай табья-та артист медальта нүхэр В. Ха-лматов артист Дамбиев Хайшаг, медальта артистууд Иван Ба-тулин ба Вера Лыгденова гэгшэд үдэр бүри 140—150 процент дүүргэнэ. Артистка нүхэр Нимае-ва 175—200 процент, артист-нууд нүхэд Раднаева, Зориктуев, Батсүхенов болон бусад үдэрх-гөө далагбарине үзүүлэн дүүргэ-жэ. Заауу артистууд, 13 набатай Петя Лосев ба 16 набатай Зина

Биднэр колхоздо тулалдаха-таа хамта өдөөдөө колхозой ба колхознуудай байдал, тэрэнэй хоорондох харилсаа, мүнөө сагта колхознуудай халуун эдхил-нүүдтэй, стахановска худалмэрийн амжалта ба бусад асуудалуудтай тон дүгэ танилцажа, саашаа колхозой ажабайдалыг харуулан наадануудыг табижадмал бэлд-лэ эхэ-туна болохо байн.

Биднэр энэлээ сааша үзэлтэ үдэрнүүдэ зүбээр хэрэгдэлэ кол-хозой тарья түргөөр ба нэгашы колос унагаангүй хуряахыг орол-дох ёстойбол.

СССР-ай Арадай артист Г. Ц. ЦЫДЕНЖАПОВ.

500 гектар хуряахабди

Ново-Бряиска МТС-ий комбай-нер нүхэр Манзуров уяаа халуунаар хүдэлмэр абаад, комбай-нернуудай бүхэрсубликанска социалистическ мурсыг өдөө-лсөө.

Мүнөө жэлд тарьяа хуряалгын үдэ өөрынгоо «Коммунар» ком-байнаар 500 гектар хуряаха ба горючийн 10 процент агайха

200 ПРОЦЕНТЭЭ ДООШО БЭШЭ

Биднэр колхозой ажаа дээрэ урда урьдхилнаа оло дахия эр-шмэтгээр худалмэрийг, тай-лагдажа байгаа ариндаа тулалха уялгатаа мэдээд.

Үдэнэй оронойн фондоо ту-нан сар, нэгэ хонь, 200 тухарин мүнэ ба 50 үндэгэ өөрхтөө зү-г-лөө үгдэгш байн.

Уйбэ хуряалгын үдэ машинис-

тээр худалмэрийн, үдэрхөө таабарине дүүргэжэ 150—200 процент дүүргэлэ байгаа. Мүнөө августын 22-ноо эхлэн тарьяа хуряалга орох, үйбэний уна-с-тогс жаткаар халажа байн.

Ургжа хуряалга дээрэ нормоо 200 процент дээр доош бэлэ дүү-г-лэхэ.

Цыретор Цыбикжапов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бурят Монголой Лениний орденот театрын артистинууд (баруун гарнаа) нүхэр Р. Зориктуев, Х. Дамбиев, В. Халматов, Н. Бодиев ба И. Батурын.

Рационализаторска дурадхалнууд

Сагаан финнүүдэй шэлэгдэмэл батальонуудыг
бута сохилго

дам цусмемой ба буугай тоошо-
цуудай нэгэдэмэл шагга дүлэн
утгаба.

Дайсантай хэдэн удаа довтолбо-
шье, пограничянигууд зоригтоо
гоор ба шадамараар тулалдажа,
финнуудыг охотгоо хүртэр табиал,
шанха урдаааны шуурган мөтө
галаар буудаг ба гранатаараа
шэлэдэг байба. Дайсантай үхэр-
цүүд түрүү линдэ оооршомон
ба тигээбшье тэдэнэр дээрэнээн
атагсволжал байба. Цусметчи-
гууд Волжбойной ба Повинкой
мэргэн буудалганда нэгэ зууннаа
доошо бэлэ бодофиннууд үхэбэ.
Нүхэр Волжной гар цусмет дай-
санине минн хэ хяргажархинан
байха юм. Дайсантай галаар хэл-
хээ холбоогоо хандаргагдахан
бодобшье свистиз Карелин бодбол
буудалган соогур шахуу тэрэ-
нише бүхы учасгостань занжа
шадэба.

Герой-пограничянигууд бодбол
тэдэнэй 12 зэргийн довтолгоонь бута
сохибо. Отрядтай лачальник
Каймавов, командирнууд Азанов,
Борода гэшпэд өөндянигөө гайхам-
шгата жэшөөнүүдээр баатар улаан
бөөцүүдыне шалтала зоригжуулан
байха юм.

И. Лазоновов.

Тыкин штаб үгы хэгдэбэ

Улаанармеецүүдэй хүсэтэ шянга
«Ура» дуудахаараа, штабай-
лид ором хүримөө аалан гүйл-
гэнэбэ. Ингэжэ штабынөө бута
сохёбол, советска сэрэгүүд 3 авто-
машина, хоёр мотоциклет, 8 не-
мецкэ офицер ба олон солдадуу-
дыне үгы хэлэ, сэрэгэй картень
ба үнэтэ шүхэзлэ документуудыне
бузаруу хэбэбэ.

тай талыг өөхд тээшээ хамаар- гэ тэмдэгүүдээр энээл тухайда

Нартизануудтаа арал зөнөй
адиохитэй туһанамжын толмө
дээнэжүүлшье хэзэн зуугадаар
харуулжа бодож, Советска
хүүнүү энэ зуураа хэды шөпхөн
сэрин зүрхэ ба ухаа болол, сар-
гай мэхэ гохо ба шөнэ арга гар-
гач үзүүлэ тээшлэ!

Нэгэ хэзэн дөрвөнхүүдтэ фа-
шинистууд агентинуудта табиа хэ.
Этигэмжэтэ хүүнүл эдээн тухай
нартинануудта дуулахаан байла.
Фашистка хооууниад баранцаа
угы гээлхээн юм.

Жэжэхан бүлэүүдээр ябуулга
хэхэдэ хамгагша дээрэ. хайн зэг-
сэгтэй 10—15 хүн хадаа айхаб-
гар шурин хүдэлсэгтэй байдаг.
Тэгээнэр хадаа ямаршье үүртэ бү-
гээжэ шадхаа ба дайсанга бариг-
данашагүй. Тимэ бүлэгтэ толгойго-
уудууд, газар хайн мэлхэа, арал
зонхой дунда толбоотой коман-
дшье табиха хэрэгтэй байна гэжэ
айтлаанай оныг дээрхэнэ манай
триал хархэа абаа юм.

Манай Мельников, Шуст, Но-
дэрэс налтизанууд болол, район дэ-
рийнга ябуулга хэлэг раяар до-
рош хэргэ замуушье бүтээншье
хэлэгтэ. Тэнхэй дуратэй хэрэг—
фашистка талчуулалтаа добог-
шье, телеграфиа ба телефонио
тахануудын гэмтээхэ явдалт
айлшье. 2—3-шье хүнэй хэды шө-
пхөн эхэ гэмтэл хойдод унаруул-
га болохоой ага зонгойтой хүүхү-
дэ.

Бүри хайнаар хүдэлмэрлэхөөр зоригжонхой

Урьд ба тариа хуряалгыг сар болзор соонь эрхим шавартайгаар дүүргэхэ явдалтай угаа шухала дахшанартай байһынь хүн бүгдэн хүдэлмэрлэхэ ойгожо, хүгдэ залуугүй энэ хүдэлмэрлэдэ дибхитэйгээр хайбааталсана.

Прибайсалеска аймагай, Молодой нэрэмжэтэ колхозой чдөөдир илханай Костангин Кээзов эгшгэ үблэ хуралта дээрэ машаангэстэр хүдэлмэрлэхэ эзуураа, үлэрэйнгөө даабариле сар дүргэ-жэ 130-150 процент хүртэр дүүргэлэг байгаа.

Мүнөө нүгэр Кээзов колхозойгоо элбэг ехэ тариаа хүрлэжэ эхилхэдээ, бусад колхознигууднаа нэгтэше дугуугүйгөөр хүдэлмэрлэжэ, үлэрэйнгөнэ нормиге үлүүлэн дүүргэнэ.

Ан. Маркисев

Зэдэг. Үшөөтэйн сомоной Доржинанзаровай нэрэмжэтэй холхоз бэлдэ уялгата тушаалгануудаа болгоорхойв урид бүрин дүүргэхын үлээ оролдолго гаргана.

Энэ жэлэй тарланынгаз бэлдэ-альс 1940 оной ургаснаа тушааж дүүргээд, мүнөө жэлэй ургаснаа гүрэндэ авашсаар таржа хэж бэлэхэд хэжэ байна.

Мүн, гүрэндэ уялгатаар тушаа-

Орондотгоо хоёронхыг шадалын
маай бүхэжүүлэхын түдөө маай
бабасын аймагтай. Чкаловтай нэм-
жээтэ артелинь члүүлэт өөһ-
нөөдөө хүсые заалые гамжнгуу
үгдэлмэрилхөөр зоригжонхой.
Орондо юун хэрэгтэйтэ, тэрэни
хыднэ үгэхөөдэй гэжэ колхоз-
к бүхэн мэдүүлнэ.

Маай архым колхознигууд
дохоя Васильевна Нортянгина,
Инстантай Дмитриевич Казин ба
сэдэ мүнөө таргалан дээрэ ажал-
ха зуураа, үдэрэйнгөө нормые
5 процентниг дошо бэшэ дүгээ
нэжэ. Колхознигууд барандаа илгэ-
ханаовскаар хүдэлмэрилхые хү-
нхилн

ха үбнэнэйгөө бэлдэхые ойрыг үдэрнүүдтэ дүүргэхэнэ Улаан Армидаа зоржуулан 275 центнер тон хайн шанартай үбнэ фондоо хадагалба. Ноононой ба бусад түлээбэринүүдээ саг бэлээр соонь сүүм дүүргэжэ, баатар Улаан Армияа бүхы хэрэгсэлнүүдээр бүрнй хангахын түлээ большевистскээр тэмсэжэ байна.

Н. Раднаев.

Таряалан дээрэ

Бидэнэр оборонын фондоо 4665 түхээрэг оруулаадин. Тарээнһээ гадна, хороото муухай дайсанай илэгдэн дарагдаха саг хүртэр колхозныг бүхэн нара бүрнээ 2 ажалта үдэрэйнгөө мүнгыг энэ фондоо үсэжэ байха гэжэ шийдхэбэ. Колхозно таряалан дээрэ стахановскаар ажаллажа, таряа талхала хала соонь хурлан абаахадни.

Чкаловой нэрэмжэтэ артелинн членүүд: Урнышев, Лиханов, Качин ба бусад

ийн ябуушланууд дээрнээ хараг-
хаар байна.

Манай партизанска отряд ха-
а фронтдо ба дайснай гүнзгий
а талалт дайламжаа ябал
дтай Арминн регуляриа част-
дтай найн холбоотой. Манай
отизанска отряд болбол хэдэн
инн удаа сэрээгй подразделени-
дтай хамтаран ялбан ба фа-
ска отрядуудыг бутэ сохил-
уудтай хабаадалсан байна.

Отряд соомнай партишхо-поли-
ескэ худалмэри булан шангээр
ялан байдаг. Партийна эмхин
ретарь Ушаков. комсомольско-
ин секретарь Катарский гэ-
коммунистнар ба комсомо-
уудай элхишине отрядайнгаа
а байхан дайшлахы үүргэнүү-
шилхдхээ явадала шагуу-
хандуулна. Коммунистнар ба
сомольские — отрядай коман-
ий батэ бэхт тулгуурынш мүн

Тэднэр болбол өөхэдынгөө
гээгэр, болшевиктэкэ агита-
уудай халуун үгөөр партиза-
ныг байлаанна зоригжуулан
жа дайснаа идэлтэнүүныг
татан абалд байна.

Дайшлахы ондынь прантлэг-
ин дээдэ шагналаар тэмдэглэг-
н коммунистнар манай дунда
дуг: Улаан тугай орденөөр
атлан Советскэ Союзай Ге-
Павловский, отрядай түрүү
дтай Паренков, Маханьков ба

лоруссийн зоригтой басгад
Жуковская, Катя Сумаков
ба Федка Руканко гэгтат

эршүүлтай адилаар дайлагдан явбана. Тэдэ басагад сестранууд болон партизанууд тухай оролдоно. Шархатагшале ямбална, эдөө коол ханажа, хубсаа хунар хаана. Хэрэгтэй болоходоно— шитышко баржа, манзар хамта байлаанда оролог байна.

Ара талада дайсантай тэмсээн хатуу шөрүүн тэмсэл болбол элдэ зонинг хатуужуулаа. Амгалан сагта мэдэгдэхгүй явбалн одохонгууа Бурьян, Офис, Окский, Ковалев эдир комсомолецнууд Жуков, Митронович баша баша хэлэн арбаар хүнүүд болбол байдаанай тазар дээрэ үүсүгүхэ советскэ хэзэ оройойнгоо үлөө дайшлахы габьяата ябуул-нуудаараа суурханан аратай бастарнууд болобо.

Манай отряд хадаа безореска артаанскэ хэдэн мянтан отрядудай нэгэниннь юм. Бүхы Берусси соогүүр партизанска дай-ий дүлэн бадаргэ байна. Манай мсэлэй хойнохоо агууехэ Стан-най, бүхы советскэ арад зоний кааглан хаража байһанинэ. Бүлэ дэнэбди. Энэ хадаа манай хүсэ адалые арба дахин хүсэжүүлэе. Ишалхы зоригтэнийн ором дү-мөө алабан бузар гитлеровскэ индлүүд хухалжа шадануагүй. Ал зоной үнөө хянааннаа фа-стистүүд зайска шатахагүй тэнүүд хадаа богоншлохоо яб-л эрмэлзлээн тазар дээрэ хүр-илалдаа одохонь зайлашгүй

Элдэб ьонинууд

Жэмэс ба огүрөг

«ТАСС-эй сонхонүүд». Уранзурлагшад Кукрыниксы гэгшдэлэй зураг

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны: отв. и зам. редактора — 3-44; секретаря — 3-23; отделов партийной жизни, агитации и пропаганды — 7-33; сельскохозяйственного — 3-43.

Типографии издательств республиканских газет

Н — 3167